

ABORIGINOVÉ

Jak vypadají, kde žijí, jejich vlastnosti

- tmavá pleť, plochý obličej se širokými ústy a rozpláclym nosem, zkosené čelo
- v době příchodu Evropanů žilo v Austrálii asi 300 000 domorodců
- Aboriginové zde žijí už přes 40 000 let
- hypotézy vědců hovoří o **třech různých etnických skupinách původních obyvatel** pátého kontinentu - ty se **však třístí asi do 600 kmenů**
- **nikdy nezačali budovat žádná města ani žádná jiná trvalá osídlení** - žili v jednotlivých skupinách či kmenech, které měly vlastní jazyk
- žili v mnohem větším kontaktu s přírodou
- **žádný z kmenů si nevytvořil psané písmo** - legendy, tradice a příběhy se předávaly z generace na generaci vyprávěním, zpěvem, písní a pomocí symbolických kreseb.
- tanec a hudba, které doprovázely všechny významné ceremonie. Zpívaly obvykle ženy, muži je doprovázeli hrou na **didgeridoo** = domorodý hudební nástroj, vyrobený z eukalyptového dřeva za přispění termitů
- Kvůli obrovské rozloze země neexistovaly žádné boje o území

typické nástroje : Bumerang, oštěp, woomera, dřevěná nádoba, hůlka s ostrým koncem a dva mlecí kameny

Bumerang - vznikl z hole, první zbraně užívané člověkem. Jenže hůl byla neobratná, nesnadno kontrolovatelná. Prapůvodní přirozený nápad zřejmě směřoval k přizpůsobení hole do podoby křídla se silným středem a slabou vlečnou stranou. Tak zbraň získala aerodynamiku a účinnost. Název "bumerang" pochází od původních obyvatel z okolí dnešního Sydney. Ale v Austrálii se vyskytovalo nejméně dvě stě původních nářečí a název zbraně se liší v každém z nich. V oblasti centrální pouště u kmene Walpiri jí říkají karlí, což znamená, že se zbraň vždycky vrátí. Ani to totiž není, oproti vžitým představám, samozřejmou vlastností bumerangu. V hlavní části původní Austrálie se vratný bumerang objevil dokonce až s příchodem Evropanů, zatímco do té doby zbraně domorodců létaly jen dopředu. Vratný bumerang se vyvinul při lovu přes vodu. Když totiž skončil bez zásahu na vodní hladině, obvykle byl nenávratně ztracen. Vratný bumerang však dokázal nad hladinou rotovat jako křídlo kolem ptačího hejna, přinutil ptáky zamířit nad pevninu a vrátil se k lovcí, který měl na pevné zemi větší šanci zásahu.

kopí - se liší podle toho, zda slouží k boji nebo k lovu. Pro lepší účinek lovného kopí vyvinuli domorodci vrhač - woomeru. Je to dlouhá tyč s hákem, k níž se oštěp přikládá tak, že hák zůstává za patkou. Woomeru jako by prodlužovalo lovcovu paži, oštěp získává velkou počáteční rychlost a delší dolet. Při obživě závislé na dobré trefě jsou to neocenitelné vlastnosti.

- Před vpádem bílé civilizace **nepěstovali žádné plodiny, nechovali domácí zvířectvo s výjimkou psů**
- **Umí najít vodu téměř v každé končině** a není to jen otázka zkušeností, ale i jistého "čichu" na vodu
- údajně **genetický kód této rasy vylučuje možnost onemocnění rakovinou**

- **Přemist'ovali se zásadně pěšky** - zvláštním pomalým poklusáváním zdolávali i velké vzdálenosti. Mají i velice vytríbený **orientační smysl a fantastický zrak**

Potravu jim skýtá i to, nad čím se civilizovaný člověk otrásá v odporu - červi bohatí na proteiny, ještěrky, hadi, jako bonbónek medovní mravenci, jejichž mohutný zadeček je skutečně kapkou medu.

Za dne nakumulují teplo, které pak v noci používají k překonání chladu. A rozdíly mezi dnem a nocí v teplotě jsou zvláště ve vnitrozemí opravdu značné. **Za pokrývku jim stačilo živočišné teplo psiho těla**

Setkání s bílou rasou

Nejdříve je Evropané začali vytlačovat z nejlepších lovišť a nalezišť potravy. Místa, kde jsou dnes všechna velká australská města, byla původně tábořišti Aboriginů, jak je Evropané začali nazývat. Při vytlačování teklo hodně krve. Šipy a oštěpy mohly stěží soupeřit se střelnými zbraněmi.

Životní styl bílého člověka jim byl cizí, nechápali jeho způsob myšlení, podléhali jeho chorobám a stejně jako indiáni také "ohnivé vodě", protože i **jejich trávicí systém postrádá enzymy štěpící alkohol.** Zůstal pro ně metlou i dnes

dovezené nemoci, proti kterým Aboriginové neměli v těle žádné protilátky

Začátkem 20. století v celé Austrálii žilo už jen něco kolem 60 000 původních obyvatel, většina z nich vyhoštěna do neúrodných buší a bezútesných pouští

Angličané původně ani nechtěli Austrálii kolonizovat. Chtěli tu jen založit několik trestaneckých táborů pro zločince odsouzené v Británii, které dříve odváželi do svých (nyní už nezávislých) osad v Severní Americe. Později ale přicházeli do Austrálie bílí a částečně také žlutí osadníci dobrovolně. Začali tu budovat další a další osady, až se postupně zabydlili na mnoha místech kontinentu.

Už v 19. století byly naopak v koloniích na australském kontinentě přijímány zákony na ochranu domorodců

Aboroginci jsou jako všechny přírodní národy rychlí, mrštní a vytrvalí, takže mají ideální předpoklady pro uplatnění ve sportu. Celý svět zná jména jako tenistka Evonne Goolagongová, bývalý fotbalista - dnes diplomat a politik Charles Perkins, boxer Lionel Rose nebo běžkyně Cathy Freemanová. Zvlášť silně přitahuje černé sportovce fotbal.

Jejich vztah k přírodě našel praktické uplatnění také na farmách, kde vynikali zejména při práci se zvířaty.

Podle tvrzení Australanů aboroginci **nemají vrozený smysl pro pořádek a systém.**

Nebyli zvyklí na systematickou každodenní práci, na fixaci na jedno místo, na materiální žebříček hodnot, na plánování zítřka

Aboroginci dnes :

I v současnosti žijí některé kmeny v přírodních podmínkách a odloučenosti od kultury bílých, hlavně **na severu kontinentu, ale především ve vnitrozemí.**

Dostupný alkohol a nicnedělání některé z nich degradují na úplnou spodinu a lidské trosky. Fetují benzinové výpary, mají chatrné zdraví a vysokou dětskou úmrtnost.

V jejich povaze však většinou **agresivita zakotvena není.** Přestože se slušným procentem podílejí na trestné činnosti, vzhledem k celkovému počtu přímo úctyhodným, mají na svědomí spíše krádeže, drogy, opilství

Bílí nevěřili v jejich schopnost vychovat děti a ještě v 50. letech jim děcka odebírali a dávali na převýchovu

Ze zhruba **200 tisíc** registrovaných aboroginců jich nyní **60 % žije ve městech.** Někteří se dokázali začlenit, pracují, žijí v městských čtvrtích, studují. Mají své učitele, vědce, advokáty, senátory, ale úspěšně se prezentují i v malířství, výtvarném umění, hudbě. Obdobně jako černoši mají smysl pro rytmus a řada z nich funguje v kapelách rozličných žánrů, jsou z nich uznávané zpěvácké nebo filmové stars

Podstatného zviditelnění dosáhli právě celoaustralským soustředěním a demonstrativními průvody při různých akcích

v současné době zahájeno **celoaustralské referendum**, na jehož základě bylo přiznáno všem skupinám aboriginů právo, aby se oni sami (a nikoli za ně někdo jiný) rozhodli o tom, zdali se chtějí integrovat do "bílé společnosti", či zdali a do jaké míry si chtějí zachovat svůj tradiční způsob života

Poslední dobou však nastává jakési oživení jejich národní identity, kulturních zvyků a tradic, cílevědomé sounáležitosti.

- ✓ Je jim navracena půda, posvátná území,
- ✓ ve městech jsou zřizována kulturní centra
- ✓ na památkách se objevují texty i v domorodých jazycích.

bylo vytvořeno **federální Ministerstvo pro záležitosti domorodců**, jehož úkolem je přispívat k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji domorodých skupin. Poslední, ale i první slovo o tom, co se bude na domorodých územích dít, mají však i nadále jejich **vlastní samosprávy.** Ministerstvo pro záležitosti domorodců dostává však z federální pokladny velmi vysoké finanční částky, které pak dále distribuuje mezi jednotlivé skupiny aboriginů. Hlavní část jde přitom na zdravotní účely, dále na rozvoj domorodého školství a také na výstavbu trvalých obydlí pro aboriginy, z nichž mnozí donedávna žili plně kočovným životem. Do konce našeho století má díky těmto finančním přidělením mít vlastní dům každý původní obyvatel Austrálie.

Domorodci také nyní získali některá z nejznámějších míst svého kontinentu. Mimo jiné jeden kmen střední Austrálie získal do svého vlastnictví i symbol Austrálie - obrovitý rudý kamenný monolit Ayers Rock - největší kamenný blok zeměkoule.

V dnešní Austrálii získali tedy domorodci obrovské pozemkové vlastnictví. Získali však navíc něco mnohem důležitějšího: přestali být pasivními objekty dobročinné péče. Stali se znovu jedinými, výlučnými pány svého osudu. Stali se svobodnými občany svobodného světa

<http://www.ikoktejl.cz>

http://mojenoviny.cz/cestovani/cestujeme_svetem/aboroginci030327.html?tisk=true

